

Nebojša Simin, profesor, dipl. fizičar
e-mail: nebsimin@eunet.rs

„Višak energije“ u radu sistema klatna i dvokrake poluge

Fenomen dvostepenog oscilatornog sistema klatna i dvokrake poluge sve do nedavno je bio izvan interesa oficijelne nauke. U fizici je taj sistem, zapravo, i dalje nepoznat, odnosno neizučan. Nauka nema odgovor na sada već čitavu deceniju dug pritisak grupe istraživača laika, koji pokušavaju da ukažu na potencijalni značaj ovog dvostepenog oscilatornog sistema, kao mogućeg nekonvencionalnog izvora energije. U pitanju su istraživači iz raznih krajeva sveta, povezani internetom. Veljko Milković iz Novog Sada (www.veljkomilkovic.com), koji je izumeo, patentirao i konstruisao ovaj mehanički uređaj, prvi je započeo izučavanje dvostepenog oscilatornog sistema klatna i dvokrake poluge, krajem prošlog veka. Ubrzo je oformio istraživačku grupu i počeo da objavljuje rezultate istraživanja. Najpre u knjizi, a potom i na internetu.

Bar jedan, ako ne i veći broj eksperimenata koje je izveo Veljko Milković, očigledno i nedvosmisleno ukazuje da se uložena energija na održanju oscilovanja klatna višestruko uvećava, što se protivi zakonu održanja energije. Svim tim eksperimentima nedostaju dve stvari: a) egzaktna potvrda hipoteze i b) kompletno tumačenje fenomena. Drugim rečima, nedostaje baš ono bez čega nauka kao što je fizika ostaje nemoćna. Dosadašnji pokušaji da se, ako ništa drugo, dobije egzaktna potvrda iznete hipoteze nisu dali zadovoljavajući rezultat. Koliko mi je poznato, nekoliko istraživača je do sada iznelo tvrdnju da su na svojim modelima egzaktno utvrdili koeficijent korisnog dejstva veći od jedinice, ali ti rezultati do sada nisu potvrđeni. Oficijelna nauka se ne oglašava. Izveštaji istraživača laika formalno nikoga ne obavezuju s obzirom da su mahom sačinjeni na nekonvencionalni način. Nemaju standardnu naučnu formu i ne vidi se zašto bi neko morao da im veruje. Prestižni naučni časopisi ne prihvataju radove iz ove oblasti, plašeći se teorijski neutemeljene hipoteze koja podrazumeva da je u jednom specifičnom slučaju narušen temeljni zakon održanja energije.

Čitav slučaj zahteva vanredan pristup. Redovan naučni put do sada nije dao ni pozitivan ni negativan rezultat. Neki od razloga su već navedeni. Činjenica je da je mehanički sklop o kome je reč sa matematičke tačke gledišta izuzetno složen, bar na prvi pogled. Moguće je da postoje pokušaji te vrste. Šira naučna javnost o tome ništa ne zna jer, kao neuspešni, ti radovi nisu ni mogli da budu objavljeni, a slobodna razmena ideja među naučnicima praktično ne postoji. Istraživači laici se uzdaju u eksperiment, ali ne mogu da dopru do naučnih institucija koje bi verovatno znale kako da posao privedu kraju. Sam mehanički sklop nije komplikovan, ali je za egzaktno merenje neophodna relativno složena tehnologija. Rigidnost naučnih institucija ne čudi, jer je isti tip ponašanja zabeležen mnogo puta u istoriji pronalazaštva.

Još jednom podvlačim činjenicu da nauka do sada nije bila u stanju ni da potvrdi ni da argumentovano ospori centralnu hipotezu koja proističe iz Milkovićevog pronalaska. Ovu činjenicu je i usmeno i pismeno potvrdila nekolicina naučnika u Srbiji, Poljskoj i Americi, ali se dalje od toga nije odmaklo. Neophodno je da istu činjenicu potvrde i neke relevantne naučne institucije. U tom slučaju, otvorio bi se put da se ceo slučaj ispita od početka, na mestu gde je i nastao. A nastao je kao posledica očiglednosti. Ova 'očiglednost' je, čini mi se, najizraženija u eksperimentu sa serijom malih dinamova mašina.

Ovde ću ukratko da opišem taj eksperiment. Dvokraka poluga pokreće desetak malih dinamomašina koje proizvode jednosmernu struju (<http://www.youtube.com/watch?v=IHln0xczRk8>). Desetak sijalica se naizmenično pali i gasi. Da bi se isto postiglo u slučaju samo jedne od ovih dinamomašina, neophodan je snažan stisak ljudske ruke. Oscilovanje dvokrake poluge se održava pomoću fizičkog klatna. Ležište fizičkog klatna se nalazi na kraju levog ili desnog kraka poluge. Oscilacije dvokrake poluge i fizičkog klatna su međusobno zavisne. Da bi se održala stalna amplituda fizičkog klatna neophodan je neznatan rad ljudske ruke. Naime, neophodan je relativno kratak i blag pritisak ruke na klatno. Ovaj pritisak je mnogo slabiji nego, na primer, u slučaju ljujanja ljujaške za decu. Eto, u tome se sastoji ta 'očiglednost'. Naravno, za nekoga ko to nije video svojim očima, sve ovo ne mora da zvuči previše ubedljivo. Međutim, u tome i jeste suština mog predloga. Čitav slučaj bi trebalo pretresti na najvišem naučnom nivou, s obzirom da nije u pitanju običan pronalazak. Potencijalni značaj ovog pronalaska za čovečanstvo je nemerljiv, s obzirom da je reč o potpuno novom tipu nekonvencionalnog izvora energije.

Ovde nije reč o ideji koja se protivi zakonu održanja energije. Da je tako, ozbiljan istraživač bi morao najpre da se zapita u čemu je greška, pre nego što učini bilo kakav korak na izradi fizičkog modela. Ne postavlja se pitanje zašto tako osmišljena mašina ne može da radi kao perpetuum mobile. Sasvim obrnuto. Postavlja se pitanje zašto je to ipak moguće, s obzirom da je koeficijent korisnog dejstva već napravljene mašine očigledno veći od jedinice. Postavlja se pitanje da li je moguće da nas rođene oči varaju. Zato mislim da je nužan vanredan pristup u daljem ispitivanju opisanog uređaja. Sam eksperimentalni uređaj može da se napravi u relativno skromno opremljenoj radionici, za ne duže od nekoliko dana ili nekoliko nedelja, ali je stvar u tome da se to učini javno i u dovoljno kvalifikovanoj naučnoj ustanovi, što bi obavezalo tu ustanovu na dalje korake u pravcu konačnog odgovora. Time bi misija istraživača laika mogla da se okonča, na njihovu žalost ili na sveopštu radost. U protivnom, može da se desi da proteknu i decenije pre nego što svi zajedno budemo mogli da zaključimo da je vreme uludo potrošeno i da je ogromna šteta koja je nastala iz tog teško razumljivog odugovlačenja lako mogla da se izbegne.

Novi Sad, Srbija
01. jul 2009.